

ХЕРБИГАЦИЯ В ОВОЩНИ НАСАЖДЕНИЯ

Плевелната растителност е един от основните конкурентни фактори, ограничаващи растежа и развитието на овощните дървета. Поради тази причина и контролът на заплевеляване в овощните градини е важно агротехническо мероприятие, от което да голяма степен зависи успехът на плодното производство и неговата икономическа ефективност.

Черешата като овощен вид е чувствителна към прилагането на хербициди. На съвременния етап за борба с плевелите в черешовите насаждения се препоръчва прилагане на интегрирана система, включваща употреба на почвени и листни хербициди- пендиметалин, напропамид оксифлуорофен, глюфозинат амониев, глифозат и др.

Елемент от екологичния подход в борбата със заплевеляването е прилагането на хербицидни продукти с добра ефикасност, доказана селективност спрямо културния вид и не представляващи опасност от замърсяване компонентите на околната среда с остатъчни количества.

Оптимизирането на химичния контрол на заплевеляване в условията на интегрирано плодово производство е важна предпоставка за повишаване на неговата ефективност и екологосъобразност. В този аспект проучванията върху възможностите за прилагане на „хербигация“ (внасяне на хербициди с поливната вода) са актуални с оглед рационално използване на изградените системи за микронапомяване и екологизацията на химичната борба с нежеланата плевелна растителност.

В специализираната научна литература съществуват данни за прилагане на хербигация за контрол на плевелите. Информация относно прилагане на хербигация със системите за микронапомяване в овощни насаждения у нас не са открити.

В Института по овощарство-Пловдив на алувиално-ливадна почва бе изследвана ефикасността

на почвения системен селективен хербицид пендиметалин при различни начини на внасяне на търговския препарат Стомп 33ЕК в доза 600 мл/дка. Проучването се извърши в младо черешово насаждение с две сортоподложкови комбинации- сорт Бигаро Бюрла, присаден върху подложка дива череша и сорт Лапинс, присаден върху вегетативната подложка Гизела 5. Насаждението е засадено през пролетта на 2001г., на алувиално-ливадна почва с рН – 6,8 и е от интензивен тип с разстояния на засаждане- 5,0 X 3,0 м(67 дървета/дка)

Заложени бяха следните варианти: 1. Внасяне на Стомп 33ЕК чрез системата за подкоронно микродъждуване; 2. Внасяне на Стомп 33ЕК чрез системата за капково напояване; 3. Стандартно третиране със Стомп 33ЕК (с гръбна пръскачка); 4. Контрола (нетретирана). Третирането с пендиметалин се извърши в периода 20-25 март преди началото на вегетация. За дозиране на хербицида в системата за напояване се използва дозиращо устройство Dosatron. Проучи се хербицидната ефикасност върху едногодишните плевели, формиращи плевелната асоциация в редовата ивица на младото черешово насаждение.

За оценка влиянието на приложените начини на внасяне на Стомп 33ЕК върху растежа и развитието на дърветата в края на вегетационния период се измериха биометричните показатели средна дължина на едногодишния прираст и напречно сечение на стъблото

По време на вегетацията в редовата ивица на насаждението се установи наличие на 16 вида едногодишни плевели, формиращи плевелната асоциация: бръшлянолистно великденче, звездича, лисича опашка, червена мъртва коприва, обикновен спореж, градински кострец, зполетница, овчарска торбичка, бодлив кострец, стъблеобхващаща мъртва коприва, обикновен щир, свиница, тученица, пача трева, зелена кощрява и компасна салата.

На 30-тия ден от датата на третиране в трите варианта, където бе внесен Стомп 33ЕК не се установи наличие на плевелни растения. Този резултат показва наличие на ефикасно действие на Стомп 33ЕК чрез системата за микродъждуване и капково напояване, което не се отличава от това във варианта със стандартно третиране.

На 60-тия ден от третирането в

двата варианта на внасяне – със системата за капково напояване и стандартно третиране, се отчете наличие на единични плевелни растения. Това са представители на видовете зллетница, тученица и обикновен спореж. Резултатите показват че хербицидната ефикасност при тези два начина на внасяне е еднаква. Във варианта, където Стомп 33 ЕК бе внесен със системата за микродъждване отново не бе отчетено наличие на плевели. Тези резултати отново показват наличие на много добра хербицидна ефикасност при различните начини на внасяне на Стомп 33ЕК.

Данните за общия брой плевели средно на 1 м² показват, че при внасяне на почвения хербицид пендиметалин чрез системите за напояване се постига ефект с продължителност на ефикасно хербицидно последствие 90-120 дни.

Външни симптоми на фитотоксичност и смущения в растежа и развитието на дърветата не бяха наблюдавани. Получените резултати за средна дължина на едногодишния прираст и напречно сечение на стъблото и при двете сортоподложкови комбинации показват, че няма негативно влияние върху растежа при различните начини на внасяне на пендиметалин.

Хербицидната ефикасност на почвения системен хербицид пендиметалин дават основание да се приеме, че от приложените различни начини на внасяне във варианта със системата за микродъждване се отчита най-добър резултат. Проучванията относно влиянието на пендиметалин върху биологичната активност на почвата (бактерии, гъби, актиномицети) показаха отсъствие на негативно влияние на внесените дози върху

почвената микрофлора.

Тези данни, както и липсата на депресиращо влияние на различните начини на внасяне на хербицида със системата за микронапояване дава основание да се приеме, че хербигацията е ефикасен и екологосъобразен метод за контрол на заплевеляването в овощни насаждения. Системите за микронапояване могат да се използват и за внасяне на хербициди, като ефикасен и екологосъобразен подход за контрол на плевелите в съвременното плодово производство.

**Заря Ранкова,
Куман Куманов,
Герги Корнов,
Кольо Колев,
ИО – Пловдив,
Стефан Шилев,
АУ – Пловдив**

Цветарство

АНТИРИНУМ, КУЧЕНЦЕ, ЛЪВСКА МУЦУНА (ANTIRRHINUM T.)

Наименованието произлиза от гръцките думи антос – цвете и рин – нос, и от тук – муцунка, поради особеността на строежа на цвета. Известни са около 50 вида, които произхождат от Средиземноморието и северна Америка. Разпространение е намерил видът Антиринум маиус, известен още от XVI век. По природа това растение е

многогодишно, но се отглежда като едногодишно. Известни са много форми и сортове, които се използват за озеленяване на градини, паркове, алпинеуми, в сандъчета, саксии и за отрязан цвят.

Растението е изправено, разклонено или с единично стъбло. Листата са ланцетни, гладки. Цветовете са неправилни. Венчето е двустно с различна форма, събрани са в съцветие. Цъфти от юни до октомври, т.е. до падането на мразовете. Плодът, който образува, е двугнезна кутийка. Семената са дребни, черни, до 8000 броя в 1 грам. Запазват кълняемост 3-4 години.

Антиринумът е светлолюбиво растение, затова използвайте предимно слънчеви, добре осветени места. Към почвата не е взискателен, но се развива

по-добре на по-богати, песькливи почви. Топлолюбиво растение, но понася по-хладно време и неблагоприятни годишни условия. Поливането трябва да е умерено до обилно в горещините. Размножава се чрез семена. Сеитбата се извършва през пролетта – март-април, директно или за произвеждане на разсад. Понася добре пресаждане.

Разсад се използва за по-ран цъфтеж, на балкона в сандъчета и саксии. Семената поникват след 2-3 седмици, затова не бива да засушавате горния почвен слой, след сеитба.

През последните години са селектирани много хетерозисни сортове, които са с прекрасни качества и висока жизненост в първо поколение. Трябва да знаете обаче, че в следващите поколения се получава разпадане и не бива да разчитате на събрани семена от тези форми, защото ще бъдете разочаровани. По предназначение тези хибридни форми са разпределени в групи. Когато си купувате семена от тях, интересувайте се за какво е избраният от вас сорт, за да не се разочаровате.

Димитър Кирилов